

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 1 §:n ja 10 luvun 1 §:n sekä työttömyysturvalain 9 luvun 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoimapalvelusta annettua lakia ja työttömyysturvalakia. Alueellisen liikkuvuuden tukemiseksi ehdotetaan muutosturvaa laajennettavaksi harkinnanvaraisella muuttoavustuksella, jota muutosturvan piiriin kuuluvien lisäksi voidaan myöntää työmarkkinatukeen oikeutetulle. Työmarkkinatukeen oi-

keutetulle myönnettävän matka-avustuksen enimmäiskestoja pidennettäisiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Johdanto

Työvoiman alueellinen liikkuvuus on keskeinen työmarkkinoiden toimivuuden edellytys. Työntekijä voi liikkua alueelta toiselle joko muuttamalla toiselle paikkakunnalle tai pendelöimällä työpaikan ja asuinpaikan välillä. Kuntien välillä muutti vuonna 2005 yhteensä 290 000 henkilöä ja kotikunnan sisällä muutti 602 000 henkilöä. Pendelöinti on selvästi muuttoliikettä yleisempää. Yli 700 000 työntekijää käy työssä asuinpaikkakunnan ulkopuolella.

Yksiselitteistä tietoa muuttojen syistä ei ole saatavissa. Kuntien sisäisillä muutoilla ja muutoilla lähikuntiin on usein jokin muu peruste kuin työpaikka. Muulloin kuntien välisen muuton syynä on usein nimenomaan työ tai opiskelu. Tilastollisesti työttömyydellä on muuttohalukkuutta lisäävä vaikutus. Toisaalta osalle työttömistä työttömyys on pikeminkin muuttamisen este. Työmarkkinatilanteella on vaikutuksia muuttoliikkeeseen, mutta eri suuntaan vaikuttavien tekijöiden vuoksi muuttohalukkuuden ja paikkakunnan työttö-

myysasteen välillä on vain heikko yhteys.

Väestörakenteen muuttuessa työvoiman tarjonta niukentuu. Tällöin työvoiman saatavuuteen liittyvät ongelmat uhkaavat lisääntyä. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon parantamiseksi on tarpeen tukea alueellista liikkuvuutta.

1.2. Liikkuvuusavustus ja matka-avustus

Työvoimatoimisto voi myöntää liikkuvuusavustusta työttömälle tai työttömyyden uhkaamalle työnhakijalle, joka menee työsäkäyntialueensa ulkopuolelle tutustumaan työpaikkaan, työhönottohaastatteluun, neuvottelemaan työsopimuksesta tai uuteen työpaikkaan. Liikkuvuusavustuksesta säädetään julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 10 luvun 1 §:ssä.

Muutosturvan tavoitteena on nopeuttaa ja helpottaa irtisanotun pääsyä uuteen työhön. Muutosturvan toimintamallia koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta

2005. Muutosturvan piiriin kuuluvat työntekijät, joilla on vähintään kolmen vuoden työhistoria ja irtisanominen tapahtuu tuotannollisesta tai taloudellisesta syystä. Muutosturvan piirissä ovat myös määräaikaisessa työsuhteessa olleet, jos työsuhte samaan työnantajaan on jatkunut keskeytyksettä 3 vuotta tai yhteensä vähintään 36 kuukautta viimeksi kuluneen 42 kuukauden aikana. Muutosturvan piiriin kuuluvalla on muun muassa oikeus henkilökohtaiseen työllistymisohjelmaan. Työllistymisohjelmassa työntekijä, työvoimatoimisto ja niin haluttaessa myös työnantaja sopivat omatoimisesta työnhausta ja sen tukemisesta sekä palveluista, joilla parhaiten edistetään työnhakijan pikaista ja pysyvää työllistymistä uuteen työpaikkaan. Työllistymisohjelmasta säädetään julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvussa.

Ilmeistä on, että erityisesti rakennemuutospaikkakunnilla ei kaikille työnsä menettäneille ole tarjolla uutta työtä. Siksi on tarpeen tukea taloudellisesti niitä, joiden työmatka on pitkä tai jotka muuttavat työn vuoksi toiselle työssäkäyntialueelle.

Työmatkakustannusten osalta hallitus antaa erikseen esityksen tuloverolain muuttamisesta niin, että asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten vähennysoikeuden enimmäismäärää korotetaan 4 700 eurosta 7 000 euroon vuodessa. Julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1346/2002) 3 §:ää on tarkoitus muuttaa niin sanottuna budjetiasetuksena siten, että liikkuvuusavustuksena matkakustannuksia korvattaisiin 0,21 euroa kilometriltä nykyisen 0,15 euron sijasta.

Muuttamisesta suoranaisesti aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi ehdotetaan, että työvoimatoimisto voisi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien edellytysten myöntää työssäkäyntialueensa ulkopuolelle työhön siirtyvälle työnhakijalle liikkuvuusavustusta myös hänelle aiheutuviin muuttokustannuksiin. Avustuksen myöntäminen edellyttäisi, että tuen hakija täyttää muutosturvan edellytykset. Siten avustuksen saaminen ei edellyttäisi työttömyyttä, vaan sitä voitaisiin myöntää myös työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle. Avustusta koskevat säännökset otettaisiin julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 1 §:ään u-

deksi 3 momentiksi. Samalla pykälää uudistettaisiin teknisesti. Ehdotetun 1 momentin liikkuvuusavustuksen yleiset edellytykset, 2 momentin matkakustannusten korvauksena myönnettävä liikkuvuusavustus ja 4 momentin valtuus säätää avustuksesta tarkemmin valtioneuvoston asetuksella vastaisivat asiallisesti nykyistä pykälää.

Osana työmarkkinatuen aktivoimista ehdotetaan, että liikkuvuusavustusta muuttokustannuksiin voitaisiin myöntää muutosturvan piiriin kuuluvien lisäksi myös työmarkkinatuen oikeutetuille.

Luonteeltaan muuttokustannusten korvaamiseksi myönnettävä liikkuvuusavustus olisi ylläpitokustannusten korvaus ja siihen sovellettaisiin valtionavustuslakia (688/2001) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 12 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyin rajoituksin. Avustuksen enimmäismäärä olisi 700 euroa. Muiden ylläpitokorvausten tapaan avustus olisi kiinteämääräinen ja laskennallinen, eikä tuen saajalta edellytettäisi tositteita muuttokustannusten määrästä.

Työttömyysturvalain (1290/2002) 7 luvun 5 §:n mukaan työvoimatoimisto voi eräin edellytysin määrätä työn vastaanottamisesta aiheutuvien huomattavien kustannusten korvaamiseksi työmarkkinatuen maksamista jatkettavaksi työsuhteen aikana, jos työmarkkinatukeen oikeutettu henkilö ottaa vastaan kokoaikatyön oman työssäkäyntialueensa ulkopuolelta. Matka-avustus on tarkoitettu tukemaan erityisesti alueellista lähiliikkuvuutta, mutta sillä voidaan tukea myös työpaikkakunnalle muuttamista. Matka-avustuksen myöntämisen edellytyksiä lievennettiin lailla 548/2006 lyhentämällä tukeen oikeuttavan työn vähimmäiskesto kuudesta kahteen kuukauteen sekä mahdollistamalla eräissä tapauksissa matka-avustuksen myöntäminen palkkatuella tuettuun työhön. Laki tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2006.

Työttömyysturvalain 9 luvun 7 §:ää ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän nykyisen 2 momentin mukaan työmarkkinatuen maksamista voidaan jatkaa matka-avustuksena enintään kahden kuukauden ajan työsuhteen alkamisesta lukien. Matka-avustuksen enimmäiskesto pidennettäisiin kahdesta kuukaudesta neljään kuukauteen. Pykälän 1 momenttia ei muutettaisi.

2. Esityksen vaikutukset

Alueelliseen liikkuvuuteen liittyvät avustukset rahoitetaan valtion talousarvion momentilta 34.06.51 (Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet). Matka-avustus rahoitetaan kuitenkin momentilta 34.06.52 (Työmarkkinatuki).

Arviolta 2 000 työnhakijaa saisi vuosittain liikkuvuusavustusta muuttokustannuksiin. Siten lisäys valtion menoihin olisi enimmillään 1 400 000 euroa. Matka-avustuksen enimmäismäärä kaksinkertaistuisi. Työmarkkinatukeen oikeutetulla, jolla ei ole huollettavanaan alle 18 -vuotiaita lapsia, avustuksen enimmäismäärä nousisi 1 000 eurosta 2 000 euroon. Matka-avustuksen saajien määrän arvioidaan ehdotettujen ja elokuun 2006 alusta voimaan tulleiden muutosten sekä tehostetun tiedottamisen johdosta nousevan muutamilla tuhansilla vuodessa. Lähtökohtaisesti matka-avustusta myönnetään henkilölle, jonka työllistyminen työssäkäyntialueellaan on epätodennäköistä. Siten matka-avustuksen ehtojen muutoksella ei ole mainittavaa vaikutusta valtion menoihin.

Miehet pendelöivät ja muuttavat useammin kuin naiset. Siten on todennäköistä, että alueelliseen liikkuvuuteen liittyviä avustuksia

myönnetään miehille useammin kuin naisille.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työministeriössä.

Alueellisen liikkuvuuden tukemiseen liittyvät ehdotukset ovat osa valtion vuoden 2007 talousarvio-esitykseen liittyvää kokonaisuutta, joka koostuu toimenpiteistä rakennemuutospaikkakuntien auttamiseksi ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien lievittämiseksi sekä vero- ja sosiaaliturvaratkaisuita. Esitys samoin kuin mainitun kokonaisuuden keskeiset osat perustuvat tulopoliittisessa sopimuksessa vuosille 2005—2007 asetettavaksi esitetyn kolmikantaisen Tupo 2 –työryhmän ehdotuksiin ja linjauksiin, jotka työryhmä esitti mietinnössään (Väyliä työhön, Työhallinnon julkaisu 361).

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 1 §:n ja 10 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 5 a luvun 1 §:n 3 momentti ja 10 luvun 1 §, sellaisena kuin niistä on 5 a luvun 1 §:n 3 momentti laissa 458/2005, seuraavasti:

5 a luku

Muutosturva ja siihen liittyvä työllistymisohjelma

1 §

Muutosturva

 Muutosturvaan liittyvistä erityisistä etuuksista säädetään 9 luvun 2 §:ssä ja 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdassa sekä työttömyysturvalaissa.

10 luku

Ylläpitokustannusten korvaaminen

1 §

Liikkuvuusavustus

Alueellisen liikkuvuuden tukemiseksi työtömälle tai työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle voidaan myöntää liikkuvuusavustusta.

Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää matkakustannusten korvaukseksi, jos työnhakija hakee tai siirtyy työhön työssäkäyntialueensa ulkopuolelle. Liikkuvuusavustusta matkakustannusten korvaukseksi voidaan myöntää myös koululaiselle ja opiskelijalle oppilaitoksen loma-aikana tapahtuvaa työtä varten.

Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää muuttokustannusten korvaukseksi enintään 700 euroa, jos työnhakija siirtyy työhön työssäkäyntialueensa ulkopuolelle ja:

1) hänellä on 5 a luvun 2 §:n nojalla oikeus työllistymisohjelmaan; tai

2) hän on työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:ssä tarkoitettu työmarkkinatukeen oikeutettu.

Liikkuvuusavustuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työttömyysturvalain 9 luvun 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 9 luvun 7 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1217/2005, seuraavasti:

9 luku

Työmarkkinatuen määrä ja kesto

7 §

Työmarkkinatuen kesto

Työmarkkinatuki on kestoaltaan rajoittamaton.

Matka-avustus voidaan määrätä maksetta-

vaksi enintään neljän kuukauden ajan työsuhteen alkamisesta lukien, kuitenkin enintään työsuhteen ajan. Matka-avustus maksetaan viideltä päivältä viikossa sen estämättä, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään etuuspäivien määrästä viikossa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Tuula Haatainen*

1.

Laki**julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 5 a luvun 1 §:n ja 10 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapolvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 5 a luvun 1 §:n 3 momentti ja 10 luvun 1 §, sellaisena kuin niistä on 5 a luvun 1 §:n 3 momentti laissa 458/2005, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 a luku

5 a luku

**Muutosturva ja siihen liittyvä työllistymis-
ohjelma****Muutosturva ja siihen liittyvä työllistymis-
ohjelma**

1 §

1 §

*Muutosturva**Muutosturva*

 Muutosturvaan liittyvistä erityisistä etuuksista säädetään 9 luvun 2 §:ssä sekä työttömyysturvalaissa.

 Muutosturvaan liittyvistä erityisistä etuuksista säädetään 9 luvun 2 §:ssä ja 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdassa sekä työttömyysturvalaissa.

10 luku

10 luku

Ylläpitokustannusten korvaaminen**Ylläpitokustannusten korvaaminen**

1 §

1 §

*Liikkuvuusavustus**Liikkuvuusavustus*

Alueellisen liikkuvuuden tukemiseksi työttömälle tai työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle voidaan myöntää liikkuvuusavustusta matkakustannusten korvaukseksi, jos hän hakee tai siirtyy työhön työnsäkäyntialueensa ulkopuolelle. Liikku-

Alueellisen liikkuvuuden tukemiseksi työttömälle tai työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle voidaan myöntää liikkuvuusavustusta.

Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää matkakustannusten korvaukseksi, jos työn-

Voimassa oleva laki

vuusavustus voidaan myöntää myös koululaiselle ja opiskelijalle oppilaitoksen loma-aikana tapahtuvaa työtä varten.

Liikkuvuusavustuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

hakija hakee tai siirtyy työhön työssäkäyntialueensa ulkopuolelle. Liikkuvuusavustusta matkakustannusten korvaukseksi voidaan myöntää myös koululaiselle ja opiskelijalle oppilaitoksen loma-aikana tapahtuvaa työtä varten.

Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää muuttokustannusten korvaukseksi enintään 700 euroa, jos työnhakija siirtyy työhön työssäkäyntialueensa ulkopuolelle ja:

1) hänellä on 5 a luvun 2 §:n nojalla oikeus työllistymisohjelmaan; tai

2) hän on työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:ssä tarkoitettu työmarkkinatukeen oikeutettu.

Liikkuvuusavustuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työttömyysturvalain 9 luvun 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 9 luvun 7 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1217/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

9 luku

Työmarkkinatuen määrä ja kesto**Työmarkkinatuen määrä ja kesto**

7 §

7 §

Työmarkkinatuen kesto

Työmarkkinatuen kesto

Työmarkkinatuki on kestoaltaan rajoittamaton.

Matka-avustus voidaan määrätä maksettavaksi enintään kahden kuukauden ajan työsuhteen alkamisesta lukien. Matka-avustus maksetaan viideltä päivältä viikossa sen estämättä, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään etuuspäivien määrästä viikossa.

Työmarkkinatuki on kestoaltaan rajoittamaton.

Matka-avustus voidaan määrätä maksettavaksi enintään *neljän* kuukauden ajan työsuhteen alkamisesta lukien, *kuitenkin enintään työsuhteen ajan*. Matka-avustus maksetaan viideltä päivältä viikossa sen estämättä, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään etuuspäivien määrästä viikossa.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

—————